

Magazín EU

Fotbalista Antonín Panenka: Se vstupem do Unie nečekám převratné změny

Nestárnoucí fotbalová legenda, internacionál Antonín Panenka, zůstal dodnes věrný svému mateřskému klubu Bohemians, kde v současné době působí jako asistent trenéra a neoficiální vyslanec při jednáních se sponzory. Narodil se v roce 1948, proslavil se na postu záložníka. S Rapidem Vídeň se dvakrát stal mistrem Rakouska (1982 a 1983), v československé lize sehrál 230 zápasů, v nichž dal 76 gólů. V reprezentačním týmu vsítil do branky celkem sedmáctkrát, a to v 59 zápasech. V roce 1980 byl vyhlášen nejlepším fotbalistou ČSSR.

Jeho proslulý "vršovický dlouhák", zlatá penalta z finálového rozstřelu evropského šampionátu 1976 v Bělehradě proti gólmanovi tehdejší SRN Seppu Meyerovi, vešel do dějin. Letos pětapadesátiletý Antonín Panenka, přezdívaný "fotbalový básník", léta oblékal dres pražských Bohemians, hodně odehrál též za vídeňský Rapid a do Rakouska se vrací nejen za fotbalem dodnes.

Ještě pořád vás zdržují přejezdy hranic?

Teď už tolik nejezdím a taky už kontroly nejsou tak zdlouhavé. Občas člověka rakouští celníci ještě zastaví, ale hodinu se na hranicích už dnes nestojí.

Vadí Vám něco při cestách do zemí Evropské unie?

Nebýt občasných kontrol, tak je to pohodové cestování. Mně se na Evropě líbí, že jakmile přejedete hranice Unie, můžete po ní jezdit podle libosti.

Těšíte se na vstup do Evropské unie?

Takhle bych to přímo neřekl. Musíme se připravit na to, že hlavně zpočátku to nebude snadné, život bude těžší než dnes. Naše životní úroveň je nižší než v členských zemích.

Očekávám, že nám zdraží hlavně služby.

Jaké další změny v souvislosti s naším předpokládaným vstupem očekáváte?

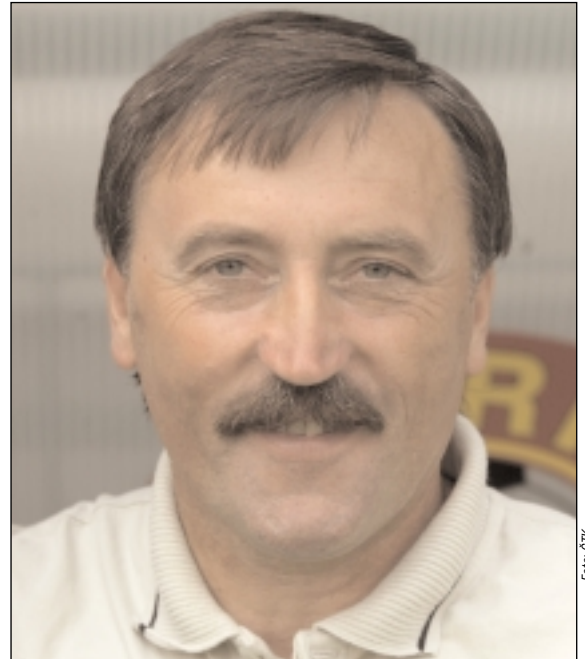
Žádné převratné. Nejvýrazněji to zasáhne zřejmě ekonomiku.

Nemáte z těch změn obavy?

Neumím si představit, čeho bych se měl bát. Opravdové následky stejně ukáže až čas. Ale případným průšvihům můžeme, myslím, šikovně předejít. Kolem nás je přece spousta států, které jsou členy už léta, a u nich se můžeme důkladně rozhlédnout. Bude to významný krok, pokud do Unie

vstoupíme. Pro jednoho člověka nebo rodinu může mít podobný význam třeba koupě domu, a ten si přece kupec důkladně prohlídí předem...

(Pokračování na str. 4)

Fotbalista Antonín Panenka se stal českou sportovní legendou. Poté, co opustil zelený trávník jako hráč, začal trénovat. Stále je obávaným střelcem v různých utkáních V.I.P.

Foto: ČTK

Má EU vůbec zájem na rozšíření?

Všechny členské státy a většina obyvatel současné Evropské unie rozšíření o státy střední a východní Evropy podporují. Evropské firmy za posledních 10 let investovaly v České republice okolo 600 miliard Kč, samotná EU realizovala projekty za více než 30 miliard Kč a tato podpora bude ještě prohloubena, což je jasný pozitivní signál. Jak politicky, tak ekonomicky je pro Unii rozšíření velmi důležité; sjednocená Evropa bude stabilnější a hospodářsky silnější, bude mít větší vliv na světové trhy a na mezinárodní politickou scénu.

Smlouva o přistoupení čeká na podpisy

Smlouva o přistoupení 10 nových zemí k Evropské unii je dokončena. Dokument, který čítá více než pět a půl tisíce stran, se v současné době překládá do všech 21 jazyků budoucí - rozšířené - Evropské unie. Instrukce pro odborníky na oblast práva a lingvistiky, co měli sepsání návrhu Smlouvy na starosti, zněly přesně: text musí znít jasně a srozumitelně. Dokument má všem čtyřem stům milionům občanů budoucí EU podrobně vysvětlit, co Unie dělat smí a co ne. A poukazuje na to, že Evropa potřebuje takovou strukturu řízení, která vyhledá „zlatou střední cestu“ mezi požadavky na efektivitu a demokratickou legitimitu.

Obsah Smlouvy o přistoupení už schválila Komise a Evropský parlament se vyjádří 9.

Maratón vyjednávání o podmínkách vstupu ČR do EU začal 16. února 1991 v Bruselu. Právě tam Československo, Maďarsko a Polsko podepsaly přístupové dohody

dubna. Přesně o týden později podepíší Smlouvu o přistoupení v Athénách vlády členských i přistupujících zemí, poté ji musí ratifikovat všechny parlamenty. Důležitým krokem v přistupujících zemích budou referenda. V České republice proběhne vselidové hlasování vůbec poprvé 15.-16. června 2003. (dav)

Po vstupu do Unie bude ČR čerpat ze všech strukturálních fondů EU

Evropské strukturální fondy a také tzv. kohezní fond (fond soudržnosti), podporují politiku Unie, jejímž úkolem je překonávat hospodářské rozdíly mezi regiony a státy EU. Jejich prostřednictvím směřuje finanční pomoc do méně rozvinutých oblastí. Unie se tak snaží o naplnění jedné ze svých základních filozofií – o ekonomickou a sociální soudržnost. V letech 1994-1999 Unie „přerozdělila“ tímto způsobem asi 208 mld. eur, což představuje 35% celkového rozpočtu, na období 2000 – 2006 je určeno peněz ještě více - 213 miliard eur. Většina prostředků směřuje do konkrétních regionů.

Již v současné době Evropská unie přispívá v České republice na některé projekty, například na rekonstrukce dopravní infrastruktury z programu ISPA

Mezi strukturální fondy EU patří Evropský sociální fond, Evropský zemědělský orientační a záruční fond, Evropský fond regionálního rozvoje a Finanční nástroj pro řízení rybolovu.

Strukturální pomoc má tři hlavní cíle. Prvním je podpora rozvoje regionů, kde HDP na hlavu dosahuje méně než 75% průměru v EU. Druhým cílem je pomoc oblastem procházejícím restrukturalizací, ať již jsou to upadající venkovské regiony nebo města s hospodářskými problémy. Třetím je podpora rozvoje lidských zdrojů, tedy například opatření ke snížení nezaměstnanosti.

Kohezní fond byl vytvořen k posílení strukturální politiky a je určen zemím, jejichž HDP na osobu je nižší než 90% průměru EU. Fond poskytuje prostředky na projekty v oblasti rozvoje dopravní infrastruktury a ochrany životního prostředí.

ČR se po vstupu do Evropské unie otevře přístup ke všem strukturálním fondům a programům, momentálně má k dispozici fondy předvstupní – Program PHARE (všeobecný), SAPARD (zemědělství) a ISPA (doprava a životní prostředí). (dek)

Evropská unie po rozšíření: důležitější role na scéně mezinárodního obchodu

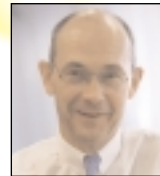

Foto: ALEC

Právě za jeden rok, 1. května 2004, přivítá Evropská unie deset nových členských států. Toto nebývalé rozšíření vytvoří z EU největší světový obchodní blok. Budeme mít více než 450 milionů obyvatel, náš podíl na světovém obchodu bude tvořit 20% a do světového hrubého domácího produktu přispějeme více než 25%. Tato skupina dvaceti pěti zemí se bude jednoduše vyjadřovat k obchodním záležitostem a bude tak stále důležitější prosazovat otevírání obchodu, který bude v souladu s našimi základními hodnotami a s naším modelem společnosti. Rozšíření nás posílí jak na vnitřní, tak i na mezinárodní scéně. Rozšířená Evropa bude schopna během stálých jednání Světové obchodní organizace energicky hájit Rozvojovou agendu z Doha. Evropa bude usilovat o ustavení souboru pravidel v systému světového obchodu, která budou všem zemím, a zejména rozvojovým, zajišťovat účast na všech výhodách vyplývajících z otevření obchodu. Toto je výzva, která čeká na všechny z nás.

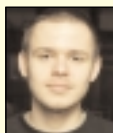
Pascal Lamy
Evropský komisař pro obchod

Jak Češi vnímají zavedení eura v zemích Evropské měnové unie?

Zeptali jsme se v českých amoravských městech:

Postrádáte bývalé měny jednotlivých členských zemí Evropské unie?

Tomáš Bláha, 23 let, podnikatel v oděv. průmyslu. Souhlasím s jednotnou evropskou měnou a bývalé oběživo rozhodně nepostrádám. Odpadlo tím složité přepočítávání a obchodování je podle mého názoru pružnější. Obávám se ale, že přechod na euro bude pro Českou republiku složitější. Řada věcí bude dražších, než u našich sousedů. Ceny jistě porostou a platy zůstanou stejné. Nepředstavuji si, že budou jednotné ceny všude v Evropě, ale česká ekonomika bude ještě dlouho pokulhávat za ostatními státy. Z obchodního hlediska je přechod na euro jistě výhodný, ale obyčejným lidem bude déle trvat, než si zvyknou.

jednodušší, odpadnou starosti s výměnou peněz. Osobní zkušenost mám z Itálie, kam pravidelně jezdím, a nemám s tím žádný problém. Po českých korunách se nám rozhodně stýskat nebude.

Bohumil Lafar, 72 let, akademický architekt. Myslím si, že je to měna perspektivní a prospěje klidu v Evropě. Jednak v oblasti ekonomické a jednak na poli morálním. Myslím si, že z hlediska zachování klidu v Evropě, je zapotřebí přistoupit k integraci co nejdříve. V obchodní branži to jistě přinese celou řadu ulehčení, obyčejní lidé si budou pomaleji zvykat. Ale to je pokrok, který nezastavíte. Z grafického hlediska je euro pěkné, už aby bylo v Čechách. Čím dříve, tím lépe.

Vladimír Greger, 48 let, pracující u grafické firmy. Peníze se mi líbí, a to jak z hlediska myšlenky společné evropské měny, tak po grafické stránce. Sjedení Evropy jistě přinese více pozitivních skutečností. Určitě dojde ke zjednodušení obchodů, cestování bude

Helena Haškovcová, profesorka etiky na lékařské fakultě (patřím ke střední generaci). Euro je určitě úžasná věc z hlediska ekonomického, ale obávám se, že se

nám bude stýskat po koruně, tak jako se stýská Němcům a dalším státům, kteří již na euro přešli. Mně osobně bude koruny líto, jsem s ní citově svázána, a to se nemá opomíjet. Obchodníkům to jistě přinese úlevu, ale nám ostatním trochu nostalgie. Nicméně se těším se, že nebudu muset měnit peníze, když pojedou přes hranice. To je jednoznačné plus.

Jana Komišová, 27 let, pracující v energetice. Nerada se dívám do minulosti, takže staré měny rozhodně nepostrádám. Zavedení eura určitě přináší zjednodušení obchodu a řadu dalších výhod. Nicméně člověk bude mít stále pocit, že má v peněžence míň peněz, než měl kdysi. Důležité bude alespoň částečně srovnat ceny a nabídnout možnost dobrého výděleku. Očekávám, že bude přehlednější cenová politika, trh bude transparentnější, žádné celní bariéry, vše bez zbytečných poplatků a ztráty času. Co se týče grafické úrovně eura, myslím si, že české peníze jsou hezčí a v Evropě svou úroveň výjimečné. Kéž bychom si výlučnost zachovali i v Evropské unii.

Nejmenší země Evropské unie si našla své místo na slunci

Dějiny Lucemburského velkovévodství, ležícího mezi Německem, Francií a Belgií, se odehrávaly ve znamení neustálých pokusů o ovládnutí ze strany větších sousedů. Svou samostatnost si tato malá země vydobyla až v roce 1839. Mezinárodní postavení a politický význam posílila tím, že společně s Nizozemskem a Belgií vytvořila v roce 1948 unii Benelux.

Staletí cizí nadvlády však nenechala na obyvatelích Lucemburska žádné stopy. Naopak - jejich pocity a národní sebevědomí snad nejlépe vyjadřuje nápis na jednom z domů v Lucemburku - hlavním městě Lucemburska. „Mir wölle bleiwe, wat mir sin - Chceme zůstat takoví, jací jsme“.

O dění v Evropě mělo a má Lucembursko stálý zájem, stálo i u zrodu Evropské unie a na její politické scéně má pevné postavení. Díky tomu, že zde sídlí část institucí EU, přezdívá se Lucemburku finanční mozek Evropské unie. Najdeme zde sekretariát Evropského parlamentu, Evropský soudní dvůr, Evropskou investiční banku, Evropský statistický úřad i dvůr auditorů. Ve čtvrti Kirchberg stojí rodný dům „otce Evropy“

V Lucembursku sídlí řada evropských institucí. Jednou z nich je Dvůr auditorů

Roberta Schumana. V lucemburském Schengenu byly také v roce 1985 podepsány Schengenské dohody, které umožnily volný pohyb v rámci EU a výrazně posílily integrační proces.

Vzhledem k tomu, že úředními jazyky,

Jednou z dominant hlavního města Lucemburska - Lucemburku - Adolphe Bridge

kteřé ovládá téměř každý, jsou v Lucemburku vedle lucemburštiny i francouzština a němčina, obyvatelé nejmenší země Unie mají obrovské pracovní možnosti v institucích Unie, ale samozřejmě také v sousedních členských státech.

Naše země je s Lucemburskem jednou pro vždy spojena díky českému králi a lucemburskému hraběti Janu Lucemburskému, otci Karla IV. Jeho rodiště na hradě Vianden, či ostatky, které byly po dlouhé pouti nakonec uloženy v kapli svatého Petra Katedrály panny Marie (kde?), to jsou jen některé ze zajímavostí, za kterými do Lucemburska jezdí řada turistů. Velmi slavný a oblíbený je také taneční průvod v městě Echternachu.

Ze zeleného srdce Evropy, jak je také Lucembursko nazýváno, vytvořili jeho obyvatelé - díky svým schopnostem a liberální tržní ekonomice postavené především na bankovníctví - samostatný stát s nejvyšší životní úrovní ze států EU a s nejvyšším HDP na osobu na světě. (vak)

Malé a střední podniky mají v Evropské unii oporu

Velký důraz klade Evropská unie na podporu malých a středních podniků. Politici si uvědomují, že zejména na této části podnikatelské sféry záleží rychlost rozvoje ekonomiky a životní úroveň obyvatel. Proto existuje celá řada programů a fondů, které podporují tento sektor ekonomiky a kam se podnikatelé i ze zemí, které se do EU teprve chystají, mohou obrátit se žádostmi o finanční pomoc pro své aktivity.

Jeden z příkladů reprezentuje Fond na podporu malých a středních podniků, tento fond poskytuje granty v regionech při hranicích České republiky s Rakouskem a Německem (souběžně s půjčkami poskytovanými za komerčních podmínek), a to na podporu při rozběhu nového podnikání, ale také na rozvoj již existujících společností.

Dalším programem, z něhož mohou čerpat české firmy do 250 zaměstnanců a s maximálním obrátem 40 milionů eur ročně je Podpůrný program pro malé a střední podniky, který sdružuje prostředky z Phare

a dalších mezinárodních finančních institucí. Zájemcům pomáhá buď

I tradiční sklářské podniky mohou žádat o podporu z fondů Evropské unie

investováním do majetkové účasti v podnicích nebo úvěrováním. Prostředky ve výši 20 milionů eur na založení úvěrového programu na podporu malých a středních podniků v České republice poskytla i Evropská investiční banka. Projekty podnikatelů, kteří chtějí pomoc EU čerpat, vždy posuzuje ta instituce, která prostředky spravuje. Více informací naleznete na adrese www.evropska-unie.cz pod odkazem finanční podpora z EU - podporované sektory. (twf)

Jednotný vnitřní trh v EU slaví první kulatiny

Již deset let uplynulo od data, které v roce 1986 stanovil Jednotný evropský akt jako chvíli, kdy má být dosaženo jednotného vnitřního trhu jako oblasti bez interních hranic, v níž je zajištěn volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu.

V rámci rozšířeného trhu se během deseti let podařilo snížit náklady, významně vzrostla produktivita práce. Posílilo konkurenční prostředí, a tím se zlepšila kvalita výrobků, zvětšil se výběr zboží i služeb a naopak klesly ceny například u telekomunikačních poplatků, letenek, elektřiny či plynu. Jednotný trh pomohl od roku 1993 vytvořit 2,5 milionu pracovních míst, která by jinak

nevznikla, každá domácnost v EU zvýšila svůj příjem v průměru o 5700 eur.

Aby existence a vytvoření vnitřního trhu vůbec bylo možné, bylo nutné přijmout zhruba 280 směrnic, které sladily technické a bezpečnostní parametry zboží, výrobní postupy, obchodní či administrativní procedury. Vnitřní trh přinesl však změny i v oblasti pracovního prostředí, zdraví a bezpečnosti práce, nově nastavil standardy na ochranu životního prostředí a úpravu ochrany spotřebitelů. Je také úzce spjat se zavedením jednotné měny euro.

Je samozřejmě stále co zlepšovat a podle slov evropského komisaře odpovědného za

Po vstupu do EU se do České republiky začne dovážet řada nových výrobků, ty české se naopak snadněji dostanou na zahraniční trh

vnitřní trh Fritse Bolkesteina, vnitřní trh nemůže být nikdy považován za zcela „dokončený“, protože musí neustále reagovat nejen na změny vnějšího prostředí, ale i na nové výzvy moderního vývoje. (vak)

Fotbalista Antonín Panenka...

Foto: ČTK

Antonín Panenka (vlevo) hraje fotbal stále, na fotografii bojuje o míč na jednom z exhibičních utkání v Kutné hoře

(Pokračování ze str. 1)

Zásadní výhrady proti Unii tedy nemáte?

Jak sleduju debaty kolem našeho připravovaného vstupu, tak ne. Jen se mi zdá, že bychom si měli dát větší pozor na dotace pro české zemědělce. Aby nedostávali méně než jiní.

Jak byste hlasoval v referendu o našem vstupu do Unie?

Určitě pro. Nevidím žádné plus v tom, kdybychom se členy nestali.

A chtěl byste, aby u nás platilo euro?

Osobně nejsem příznivcem společné měny. Myslím, že jako má každá země svou hymnu, měla by mít i měnu, je to podle mě určitý národní symbol.

Může se naše malá republika

podle vašeho názoru v Unii vůbec prosadit?

Neztratíme se v žádném případě. Český národ je chytrý, tvořivý a umíme výborně improvizovat.

Umíte si představit, že byste se v rámci budoucího volného pohybu po Evropě usadil někde jinde?

Už dávno jsem míval nabídky zůstat "venku", ale tehdy to nebylo nic pro mě. Musím se pořád vracet domů. Jak říkal Weirich: nemohl být Američanem, protože s nimi nehrál kuličky. Ale dnes, když už by bylo možné se vracet, třeba bych mohl žít v Rakousku, tam mám spoustu známých z dob, kdy jsem hrál v Rapidu a ještě dnes kopeme za starou gardu. Ale napořád se odstěhovat? To ne.

Evropská unie odstraňuje celní bariéry

CLO
ZOLL

Jedním ze základních stavebních kamenů Evropské unie je vytvoření tzv. jednotného vnitřního trhu spočívajícím na volném pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu. Volný pohyb zboží vychází z principu odstranění všech celních bariér mezi členskými státy a zákazu používání jiných opatření, které by mohly omezovat přístup dovezených výrobků na trh. Vnitřní trh je tak především založen na vzájemném uznávání domácích předpisů pro výrobky.

Jeho správné fungování si časem vyžádalo i určité sjednocení sazeb nepřímých daní, tedy daně z přidané hodnoty a spotřebních daní na tabákové výrobky, alkohol a minerální oleje. Zatímco u spotřebních daní je dána různá výše minimálních sazeb, u DPH platí, že až na výjimky nesmí být daň nižší než 15 procent. Pro zboží a služby s kulturním nebo sociálním významem může být

Foto: ČTK

Na vnitřních hranicích mezi zeměmi EU kamiony díky neexistenci cel čekat na odbavení nemusí, sazba snížena až na pět procent. V technice výběru daní se postupně přechází k systému zdanění výrobků v místě nákupu a nikoliv v zemi původu, jak je tomu doposud často zvykem.

Sazby daní z příjmu právnických a fyzických osob nebo platby sociálního pojištění v Evropské unii nijak sjednoceny nejsou. Kromě jednotného trhu má Evropská unie i společnou obchodní politiku vůči třetím státům založenou na společném celním sazebníku a jednotném uplatňování obchodně-politických opatření.

Co možná nevíte o Euru

Když v roce 1989 předseda Komise EU Jacques Delors předložil zprávu skupiny expertů navrhuující vznik Hospodářské a měnové unie a jednotné měny, mohlo to leckomu připadat jako utopie. Postupně, ve třech různých fázích, se o 13 let později tento sen stal skutečností. Od 1. 1. 2002 se ve 12 zemích EU začalo platit euro mincemi a bankovkami. Na cenovou stabilitu v rámci EU dohlíží Evropská centrální banka.

Grafika eur je symbolická - bankovky mají na jedné straně okna a vjezdy, které značí ducha otevřenosti a spolupráce v EU, na druhé straně mosty jako metaforu pro komunikaci mezi lidmi v Evropě a mezi Evropou a zbytkem světa. Na mincích, je na jedné straně vždy společný evropský motiv, na lící straně má pak každá země vlastní variantu provedení, jako výraz mnohonárodnostní identity Evropy.

- Symbol eura _ vychází z řeckého písmene Epsilon, dvě linky reprezentují měnovou stabilitu
- Pokud by se všechny vyrobené mince daly na sebe, vznikl by sloupec 79 km vysoký.
- Když by se vedle sebe do řady naskládaly všechny vyrobené bankovky, byl by to pás 1,9 mil. Km dlouhý, což je pětkrát delší

než vzdálenost mezi Zemí a měsícem.

- Bylo vytištěno 14,5 miliardy euro-bankovek, ale z toho jen 10 miliard šlo do oběhu. Zbytek bude tvořit rezervu.
- Eurobankovky byly vytištěny v celkové hodnotě 600 miliard euro (téměř 20 biliónů korun).
- Bylo vyraženo zhruba 50 miliard euro-mincí. Náklady na tisk eurobankovek hraří centrální banky zemí eurozóny.

Zdeněk Rampas, 47 let,

konzultant u počítačové firmy.

Nemám s eurem žádnou zkušenost ani vyhraněný názor na jeho fungování. Na platební styk mám svého šéfa, takže nemohu objektivně hodnotit. Nechává mě to víceméně chladným. Pokud však chcete srovnání, je mi bližší česká typografická škola, je tam více umění, euro je příliš chladné a technicistní. Naproti tomu třeba slovenské peníze mi vyloženě připadají jako losy. Ale možná je to věc osobního vkusu. Jednotná měna jistě přinese mnohé změny a ulehčení. A možná někteří úředníci ztratí práci. Obchod bude rozhodně transparentnější.

